

Literatura

- Zinn, N. (2010): Web Mercator: Non-Conformal, Non-Mercator, [http://www.hydrmetronics.com/downloads/Web%20Mercator%20-%20Non-Conformal,%20Non-Mercator%20\(notes\).pdf](http://www.hydrmetronics.com/downloads/Web%20Mercator%20-%20Non-Conformal,%20Non-Mercator%20(notes).pdf).
- NGA Office of Geomatics (2014): WGS 84 and the Web Mercator Projection, [http://earth-info.nga.mil/GandG/wgs84/web_mercator/\(U\)%20NGA%20WGS%2084%20and%20the%20Web%20Mercator%20Projection.pdf](http://earth-info.nga.mil/GandG/wgs84/web_mercator/(U)%20NGA%20WGS%2084%20and%20the%20Web%20Mercator%20Projection.pdf).

Nedjeljko Frančula

DOBROVOLJNO KARTIRANJE

M. F. Goodchild, ugledni znanstvenik iz područja geoinformacijskih znanosti, ukazuje u svom članku objavljenom 2007. na značajan fenomen koji se upravo u to vrijeme sve više širi. Riječ je o angažmanu velikog broja građana, često s vrlo malo formalnih kvalifikacija, u stvaranju geografskih informacija, djelatnost koja je stoljećima bila rezervirana za službene agencije. Oni to gotovo uvijek rade dobrovoljno, a rezultati mogu, ali i ne moraju biti točni. To je dramatična inovacija koja će imati duboke učinke na geoinformacijske sustave i općenito na geografiju i njezin odnos prema javnosti. Za taj fenomen upotrijebio je naziv *volunteered geographic information* (VGI) (Goodchild 2007). Hrvatski ekvivalent tom terminu mogao bi biti dobrovoljne geoinformacije. Kao primjere Goodchild navodi Wikimapiu, Flickr, OpenStreetMap. Dodaje da su Google Earth i Google Map popularizirali pojam *mush-up* koji omogućuje da različite geoinformacije dostupne na webu, a koje su često stvorili amateri, stavljamo jedne preko drugih.

Osim termina VGI predloženi su, za iste ili srodne aktivnosti, i mnogi drugi termini, npr. *crowdsourcing* (množinsko skupljanje podataka). To je širi pojam od VGI-ja jer uključuje skupljanje svih vrsta podataka, a najpoznatiji primjer za tu vrstu aktivnosti je Wikipedija. Ako se radi o skupljanju prostornih podataka, tada bi to trebalo naglasiti, npr. *crowdsourcing spatial data* ili *crowdsourced spatial data* (Mooney i Corcoran 2014).

See i dr. (2013) služe se terminom *collaborative mapping* (suradničko ili skupno kartiranje) opisujući aktivnu ulogu građana dobrovoljaca u kartiranju različitih objekata na Zemljinoj površini i to provodeći opažanja na terenu ili preuzimajući podatke s aero ili satelitskih snimaka.

Kada se radi o aktivnostima građana na izradi slobodne karte svijeta, tada je po mojoj ocjeni, najprikladniji termin *voluntary mapping* (dobrovoljno kartiranje). Smatram da je upravo dobrovoljnost glavni atribut OpenStreetMapa. Upravo zbog toga što tu kartu rade dobrovoljci, ona je i svima slobodno dostupna. Za termin *voluntary mapping* Google Scholar pronalazi u stručnoj literaturi 25 potvrda, npr. (Dodge i Kitchin 2013).

Kartiranje se definira kao točna grafička konstrukcija i dosljedan grafički prikaz izmjerenih ili na drugi način određenih objekata pomoću kartografskih znakova (Frančula i Lapaine 2008). Međutim, u prošlosti se kartiranje definiralo na drugačiji način pa je postojala potreba i za terminom kartografiranje. Prema Lovriću (1988) kartiranje je nanošenje točaka u određenom mjerilu i na prikladnom nosiocu crteža te njihovo spajanje u linije. Kartografiranje je pridruživanje kartiranim točkama, linijama i površinama odgovarajućih točkastih, linijskih i površinskih signatura i prikladnog opisa objekata. Automatizacija u kartografiji spojila je ta dva procesa pa danas pojam kartiranje uključuje i kartografiranje.

Budući da je ovo terminološki prikaz u kojem se za engleske termine predlažu hrvatski ekvivalenti, to sam predložene hrvatske termine stavio u zagrade. U hrvatskoj stručnoj li-

teraturi mora biti upravo obrnuto. Treba se služiti hrvatskim terminima, a samo kada se neki termin prvi puta spomene treba u zagrade staviti termin na engleskom.

Literatura

- Dodge, M., Kitchin, R. (2013). Crowdsourced cartography: mapping experience and knowledge, *Environment and Planning A*, 1, 19-36,
http://eprints.nuim.ie/4862/1/RK_Crowdsourced_Cartography_EPA.pdf.
- Frančula, N., Lapaine, M. (priređivači): Geodetsko-geoinformatički rječnik, Državna geodetska uprava, Zagreb, 2008.
- Goodchild, M. F. (2007): Citizens as sensors: the world of volunteered geography, *GeoJournal*, 4, 211-221,
<http://kfrichter.org/crowdsourcing-material/day1/goodchild07.pdf>.
- Lovrić, P. (1988): Opća kartografija, Sveučilišna naklada Liber, Zagreb.
- Mooney, P., Corcoran, P. (2014): Has OpenStreetMap a role in Digital Earth applications?, *International Journal of Digital Earth*, 7, 534-553,
http://www.cs.nuim.ie/~pmooney/websitePapers/V3_IJDE_2012_MooneyCorcoran-CORRECTED_1.pdf.
- See, L., Fritz, S., de Leeuw, J. (2013): The Rise of Collaborative Mapping: Trends and Future Directions, *ISPRS International Journal of Geo-Information*, 4, 955-958,
<http://www.mdpi.com/2220-9964/2/4/955>.

Nedjeljko Frančula